

CRNA GORA

MEDIJI: TVCG I TV IN

TV CRNE GORE TEMELJITIJE, TV IN RAZOVRSNIJE

UVOD

Asocijacija mladih novinara je tokom aprila 2007 sproveda monitoring i komparaciju izvještavanja u glavnim informativnim emisijama dvije TV stanice:

- TVCG1 (Dnevnik 2)
- IN (INpuls).

Praćen je uzorak od 7+1 dana tokom aprila 2007 - sedam dana unaprijed definisano i osmi po slobodnom izboru, kada se procijeni da su bili najaktuelniji događaji mjeseca (u ovom slučaju to je 18. april kada su pripadnici CPC spriječeni da uđu u cetinjski Manastir):

- I sedmica: ponedjeljak 2. april, utorak 3. april
- II sedmica: srijeda 11. april, četvrtak 12. april
- III sedmica: srijeda 18. april petak 20. april,
subota 21. april
- IV sedmica: nedelja 29. april

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Dnevnik 2 - Glavna informativna emisija TVCG1 odabrana je zato što je riječ o Javnom Radiodifuznom Servisu koji ima posebne obaveze da izvještava objektivno i profesionalno.

INpuls - Prema posljednjim istraživanjima, IN televizija uživa rastuće i trenutno najveće povjerenje građana među privatnim televizijama, pa je AMN odabrala glavnu informativnu emisiju INpuls kao najbolji reper za komparaciju sa Dnevnikom 2 Javnog srevisa.

Osim analitičkog monitoringa, AMN je sprovela i statistički monitoring dvije posmatrane emisije i to u više aspekata: Tematika koja se prati, teritorijalna distribucija, novinarske forme i kontekst.

OPŠTI NALAZI

- Glavna razlika dvije emisije je način obrade, odnosno prezentacije informacija. U Dnevniku 2 TVCG dominiraju prilozi urađeni u sopstvenoj produkciji, dok su ostale informacije - agencijske, preuzete od drugih medija ili saopštenja neznatno zastupljene. S druge strane, INpuls IN televizije ima raznoliku produkcijsku strukturu informacija u kojoj je većina agencijskih.
- In televizija programski je orjentisana ka plasiranju što šireg opsega informacija u svojoj glavnoj informativnoj emisiji, dok TVCG u Dnevniku 2 slijedi koncept manjeg broja informacija ali temeljnije obrađenih.
- Obje televizije u glavnim informativnim emisijama na sličan način izvještavaju sa događaja kao što su okrugli stolovi, sjednice Parlamenta, odbora, pres konferencije. Razlike se najviše uočavaju u tematskim priložima, određivanju prioriteta i načinu obrade i plasmana informacije.
- U obje glavne informativne emisije osjetan je nedostatak kritike, odnosno kritičkog pristupa u obradi dnevnih događaja. Promocija je znatno prisutnija od kritike, naročito u priložima iz sfere turizma koji su na obje televizije gotovo u potpunosti lišeni kritičkog stava.
- Dnevnik 2 vidno prednjači u odnosu na INpuls kada je riječ o izvještavanju o događajima koji se tiču boravaka crnogorskih delegacija u inostranstvu, jer, za razliku od IN TV, na takve događaje TVCG šalje svoju ekipu. Ti prilozi su po pravilu veoma afirmativni po državnu politiku Crne Gore i u potpunosti su lišeni bilo kog oblika kritičkog osvrta.
- Znatno temeljnija obrada informacija u Dnevniku 2 najuočljivija u priložima koji se bave socijalnim i temama iz svakodnevnog života. INpuls je često jednostran kada izvještava o CPC, TVCG se znatno temeljnije od INpulsa bavi Ustavom. Dnevnik 2 ustupa značajan prostor promociji državne politike u izvještajima sa boravka crnogorskih delegacija u inostranstvu. Dnevnik 2 povremeno otvoreno promovira komercijalne kompanije.
- Izvještavanje Dnevnika 2 TVCG prati dinamičnija slika nego što je to slučaj kod INpuls-a, samim tim što su snimci u većini slučajeva sa lica mjesta, dok kod Inpulsa dominira slika-pokrivalica koja se ponavlja.
- Dnevnik 2 mnogo manje izvještava o događanjima u regionu, naročito na Kosovu, nego što je to slučaj kod INpulsa.

- Dnevnik 2 s vremena na vrijeme objavljuje protokolane informacije, obično na kraju bloka političkih informacija i to u kratkoj formi - presenter pročita informaciju do 30 sekundi koja je obično pokrivena slikama protokolarnog susreta. Impuls ih takođe rijetko objavljuje, a kada ih objavi to čini u nešto široj formi.

- Kada je riječ o ljudskim pravima, dvije televizije izvještavaju korektno i ujednačeno. Najaktuelniju temu iz tog domena - prijetnje istraživaču kršenja ljudskih prava Aleksandru Zekoviću dvije TV stanice obradile su temeljno i korektno u svojim glavnim informativnim emisijama.

- Tokom posmatranog perioda nisu uočena ozbiljnija kršenja novinarskog etičkog Kodeksa, niti je bilo značajnih propusta u izvještavanju o najaktuelnijim zbivanjima.

NAČIN OBRAD E I PLASIRANJA INFORMACIJE

Najuočljivija razlika u izvještavanju dvije emisije je forma u kojoj se obrađuju, odnosno plasiraju informacije. Dnevnik 2 ima znatno više izvještaja sa terena nego INpuls. Glavna informativna emisija TVCG dominantno plasira informacije u formi priloga urađenih u sopstvenoj produkciji, dok kod Impulsa najviše presenter čita informacije uz sliku-pokrivalicu, a znatno manje je priloga u sopstvenoj produkciji. Kao rezultat takvog koncepta, Dnevnik 2 uvijek ima manji broj informacija od Impulsa.

TVCG znatno temeljnije obrađuje teme o kojima izvještava nego što je to slučaj sa INpulsom. Dnevnik 2 rijetko objavljuje nešto o čemu nema sopstveni prilog, dok se INpuls u dobroj mjeri oslanja na agencijske informacije. Na štetu toga, Dnevnik 2 propusti da obradi jedan broj tema, o kojima INpuls informiše u kraćoj formi.

Orientacija Dnevnika 2 ka formi sopstvene obrade naročito dolazi do izražaja kada je riječ o događajima van Crne Gore. Najčešće su to boravci političkih ili privrednih delegacija Crne Gore u inostranstvu. Za razliku od Impulsa, Dnevnik 2 na takvim događajima najčešće ima svoju kameru. Takvi prilozima po pravilu su veoma afirmativni po državnu politiku Crne Gore i u potpunosti su lišeni bilo kog oblika kritičkog osvrta.

Primjeri su izvještaj o potpisivanju deklaracije o saradnji u energetici na samitu u Ohridu, prilozima o sajmovima turzima, prilog o boravku delegacije crnogorske unije poslodavaca u Berlinu.

Što se tiče pokrivenosti događajima sopstvenim kamerama, TVCG je u prednosti nad IN televizijom i zbog posjedovanja sopstvenih centara na sjeveru (Bijelo Polje) i na jugu (Herceg Novi), tako da na događajima iz tih regiona znatno prenjači u odnosu na IN TV kada je riječ o sopstvenoj obradi.

U Dnevniku 2 u formi čitanja sa slikom pokrivalicom plasiraju se jedino informacije iz protokola i iz Srbije, odnosno regiona prije rubrike iz svijeta. Te su informacije najčešće veoma kratke.

GLAVNE RAZLIKE U IZVJEŠTAVANJU

Tokom posmatranog uzorka bilo je izvjesnih oscilacija u izvještavanju dvije glavne informativne emisije o istim, najaktuelnijim događajima.

Ustav

Dnevnik 2 znatno se temeljnije bavi problematikom novog Ustava, obrađujući je iz više uglova. Dobar primjer za to je 3. april kada obje televizije otvaraju svoje glavne informativne emisije izvodima iz intervjua predsjednika F.Vujanovića sa posebnim akcentima na njegove stavove o Ustavu. Međutim, Dnevnik 2 i nakon tog priloga nastavlja sa prilogom o stavovima nezavisnog analitičara S.Darmanovića na tu temu, a zatim emituje i Vox Populi, odnosno anketu građana o njihovom viđenju novog Ustava i procedure donošenja tog akta. Na taj način Dnevnik 2 gledaocima približava problematiku donošenja Ustava iz više različitih uglova, dok INpuls to radi samo iz ugla predsjednika Vujanovića.

Religija, Manjine & Ljudska prava

TV IN znatno intenzivnije izvještava o Crnogorskoj pravoslavnoj crkvi (CPC) nego što je to slučaj sa Dnevnikom 2 TVCG. Inpuls redovno prenosi informacije koje se tiču CPC pozicionirajući ih dosta visoko. Dnevnik 2 TVCG nije baš toliko ažuran u izvještavanju o CPC a i kada izvještava, te informacije nemaju visok prioritet kao kod IN televizije. Pri tom INpuls ne rijetko izvještava jednostrano u korist CPC.

Dobar primjer za to je INpuls od 12. aprila kada se TV IN ogriješila o jedan od osnovnih principa novinarstva, a to je objektivno izvještavanje. Inpuls naime krajnje jednostrano izvještava o sporu oko imovine CPC kojem daje apsolutni prioritet - čak prvih 5 informacija tiču se te problematike. Inpuls je počeo navodima iz saopštenja kabineta predsjednika Srbije o razgovoru sa predsjednikom CG Vujanovićem o tom problemu u trajanju od 26 sekundi, nakon čega slijedi prenošenje stavova koji afirmišu CPC, uključujući tonski insert đakona CPC Sretena Vujovića, navode člana GO SDP Novaka Adžića i apel istraživača kršenja ljudskih prava Aleksandara Zekovića predsjedniku Vujanoviću. Pri tom, druga strana u potpunosti je zanemarena - Inpuls ne prenosi niti jedan stav SPC. S druge strane, TVCG se tom tematikom bavi tek u 18 minutu Dnevnika i to prenoseći saopštenje iz kabineta predsjednika Srbije u trajanju od 33 sekunde.

Takođe, prethodnog dana - 11. aprila Inpuls dosta visoko pozicionira kritike Mitropolita Mihaila na račun izjave predsjednika F. Vujanovića koji je rekao da će država štiti imovinu onog koji je legalno posjeduje, dok TVCG u glavnoj informativnoj emisiji to i ne prenosi.

Inpuls 20. aprila još jednom pokazuje privrženost Crnogorskoj pravoslavnoj crkvi odnosno otvorenost za kritiku SPC. Inpuls u 9 minutu emituje prilog od 1 minut i 54 sekunde o kritikama Dragana Ivančevića (LP) na račun aktuelne vlasti i DPS da nastoje da sačuvaju apsolutni monopol Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori. Istog dana, Dnevnik 2 to prenosi u formi agencijske vijesti u trajanju od 22 sekunde u 14. minutu emisije.

Na dan kulminacije spora između dvije crkve, međutim, obje televizije gotovo ujednačeno su informisale. Dnevnik 2 i Inpuls izvještavale su bez većih oscilacija o sprječavanju policije da CPC uđe u Manastir na Cetinju 18. aprila kao i reakcije obje crkve i političkih partija nakon toga.

Kada je riječ o izvještavanju o manjinama, obje televizije prilično korektno izvještavaju. Možda najveća razlika uočena je 11. aprila u pozicioniranju priloga o zahtjevu Matice Muslimanske da država prizna pravo na državljanstvo muslimanima. U Inpulsu je taj prilog u samom vrhu (4. mjesto odnosno 8. minut emisije) dok je Dnevnik 2 prilog o tom događaju emitovao u drugom dijelu emisije (13. mjesto odnosno 22. minut).

Jednu od najaktuelnijih tema mjeseca - prijetnje istraživaču kršenja ljudskih prava Aleksandru Zekoviću dvije TV stanice obradile su temeljno i korektno u svojim glavnim informativnim emisijama.

Socijalne Teme & Prioriteti

Dvije televizije u svojim glavnim informativnim emisijama imale su različit pristup obradi socialnih, komunalnih i tema iz svakodnevnog života. Dnevnik 2 se time ozbiljnije bavi od Inpuls, radi temeljnije priloge na razne teme iz svakodnevnog života, uz osjetan udio sopstvene inicijative u traganju za aktuelnim temama iz tog domena. Inpuls je u tom dijelu pasivniji od Dnevnika 2.

Jedan od primjera je 2. april kada Dnevnik2 obrađuje više nego aktuelnu temu iz svakodnevnog života - trgovanja građana na berzi. Tema je obrađena vrlo kvalitetno sa nekoliko tonskih inserata građana na licu mjesta, odnosno u brokerskim kućama, koji govore o svojim motivima za trgovanje na berzi. Takođe su emitovana i dva tonska inserta predstavnika berze koji objašnjava fenomen masovne trgovine građana na berzi. Istog dana, Dnevnik 2 tematski obrađuje i pitanje abortusa u Ustavu.

Primjer za kvalitetnu samoinicijativnu tematsku obradu je i Dnevnik 2 od 21. aprila kada je u drugom dijelu emisije emitovan tematski prilog o sve većem broju razvoda u opštini Bijelo

Polje. Takođe, 29. aprila Dnevnik 2 u drugom dijelu emisije emituje prilog o ekspediciji norveških entuzijasta na Lovćenu i prilog o početku sezone ribolova na Crnom Jezeru.

Dvije televizije su takođe imale veoma različit pristup obradi socijalnih tema i 11. aprila kada je Dnevnik 2 u sami vrh stavio priloge o početku štrajka glađu u šumarskm preduzeću i o situaciji u bjelopoljskoj firmi Bjelasica Rada. Ta dva priloga Dnevnik 2 emituje na 4. i 5. mjestu dok se Inpuls time bavi tek u drugoj polovini emisije (16. i 17. mjesto) i to o početku štrajka glađu nema prilog već plasira agencijsku informaciju sa slikom pokrivalicom.

Vrlo ilustrativan primjer je i 12. aprila kada je uočena možda najočiglednija razlika u određivanju prioriteta dvije emisije. Dnevnik 2 tog dana u sami vrh stavlja socijalna pitanja a Inpuls vjerska. U prvih 6 minuta Dnevnik 2 emituje priloge koji se tiču socijalnih problema - prilog o najavi povišice penzija, prilog o nalazima Monstata o prosječnoj zaradi i prilog o odgađanju štrajka sindikalaca. Istog dana, Inpuls posvećuje prvih 5 minuta vjerskim pitanjima, emitujući 5 informacija koje se tiču spora SPC i CPC oko vlasništva objekata.

Vrlo ilustrativan primjer da, za razliku od Dnevnika 2, IN televizija u svojoj glavnoj informativnoj emisiji najčešće izvještava površno o socijalnim pitanjima je i izvještaj o štrajku radnika pljevaljskog Šumarskog preduzeća 18. aprila. Riječ je o primjeru konceptualno različitog izvještavanja što za rezultat ima plasiranje nepotpune informacije, u ovom slučaju u Inpulsu. Glavna informativna emisija TV IN o štrajku radnika pljevaljskog Šumarskog u 22 minutu emisije emituje informaciju: *"Radnici pljevaljskog Šumarskog preduzeća, koji osam dana štrajkuju glađu zbog neizmirenih zarada i drugih nadoknada, sutra će na zboru odlučiti o daljim aktivnostima, saopšteno je iz Štrajkačkog odbora firme nakon sastanka sa predstavnicima većinski vlasnika kompanije."* Istog dana TVCG u svojoj glavnoj informativnoj emisiji, takođe u 22. minutu, emituje prilog sa susreta štrajkačkog odbora pljevaljskog Šumarskog preduzeća sa predstavnicima Vlade na čelu sa pomoćnikom Ministra poljoprivrede, šumarstva i vodprivrede Milosavom Andjelićem, kome su prisustvovali i predstavnici sindikata. U prilogu su emitovani tonski inserti predsjednika štrajkačkog odbora i pomoćnika ministra, jasno su predočene namjere štrajkačkog odbora da nastavi štrajk ukoliko se ne ispune zahtjevi, obećanje Ministarstva šumarstva da će u naredna dva dana iznaći mogućnost za rješenje krize. Na ovaj način, dva medija su prenijela krajnje različite informacije o istom problemu, pri čemu je znatno potpuniju i tačniju informaciju dala TVCG u Dnevniku 2.

Istog dana, međutim, TVCG propušta da u Dnevniku 2 plasira informaciju o prekidu štrajka u fabrici Bjelasica Rada, dok Inpuls prenosi informaciju o tome u trajanju od 26 sekundi. To je još jedan pokazatelj da koncepcija izvještavanja dominantno o događajima na kojima se ima i svoja ekipa, ima i svojih mana - TVCG propušta da informiše o nekim događajima o kojima Inpuls informiše u kraćoj, agencijskoj formi. Tako na primjer, Inpuls kontinuirano izvještava o problemima taksista o kojima Dnevnik 2 izvještava dosta šturo.

SPECIFIČNOSTI

TVCG u svojoj glavnoj informativnoj emisiji ima i neke redovne rubrike, poput uključenja iz studia Glasa Amerike u Vašingtonu ponedjeljkom, pregleda sedmice nedjeljom, intervju subotom.

TVCG u svojoj glavnoj informativnoj emisiji vrlo rijetko izvještava o događanjima u regionu. Kada to radi onda je to u vrlo kratkoj formi. Impuls s druge strane, redovno izvještava o tim temama, obično nakon rubrike glavnih aktuelnosti iz Crne Gore, a prije rubrike dešavanja iz svijeta, takođe u kraćoj formi prenošenja agencijske vijesti.

Dnevnik 2 je nedjeljom vidno relaksiraniji od političkih zbivanja. Prostor se ustupa privrednim, komunalnim, životnim temama, zanimljivostima, tematskim priložima.

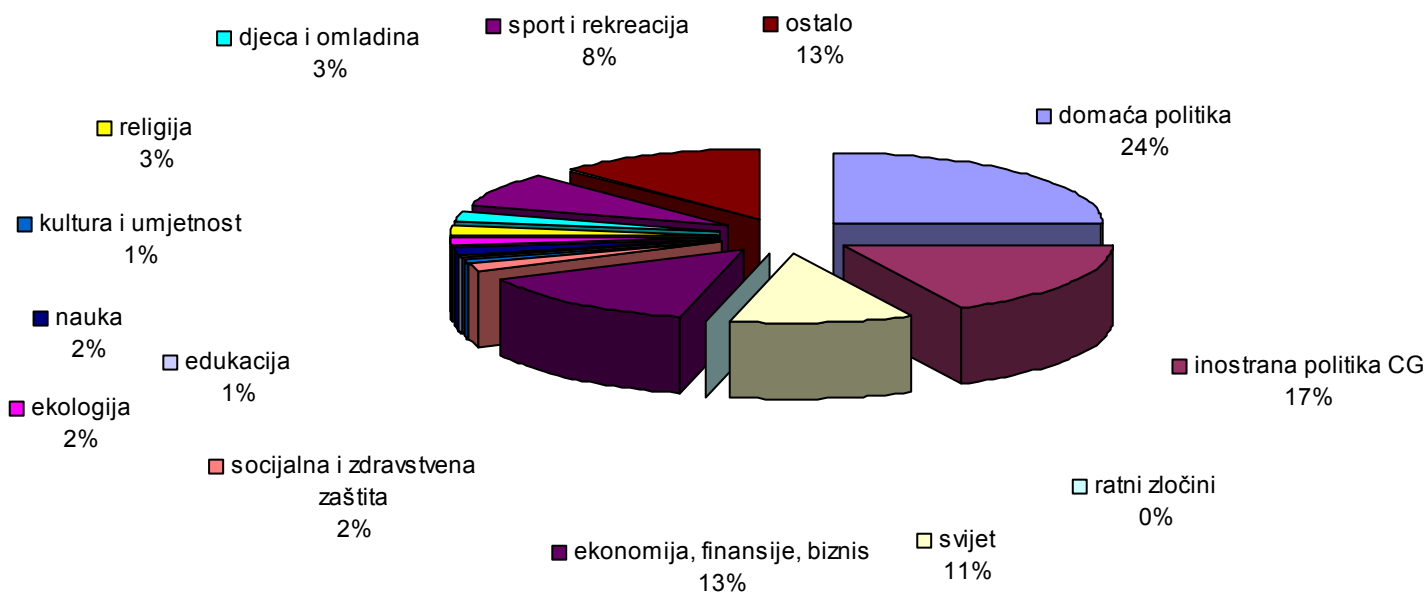
Za razliku od TV IN, Dnevnik 2 povremeno emituje priloge o kapmanjama ili aktivnostima komercijalnih privrednih subjekata. Tako na primjer u Dnevniku 2 od 11. aprila u 28. minutu emisije emitovan je prilog o otvaranju ekspoziture Komercijalne banke AD Budva u Podgorici. Prilog je krajnje afirmativan za tu banku, promoviše njene usluge, servise i predstojeće planove.

STATISTIKA:

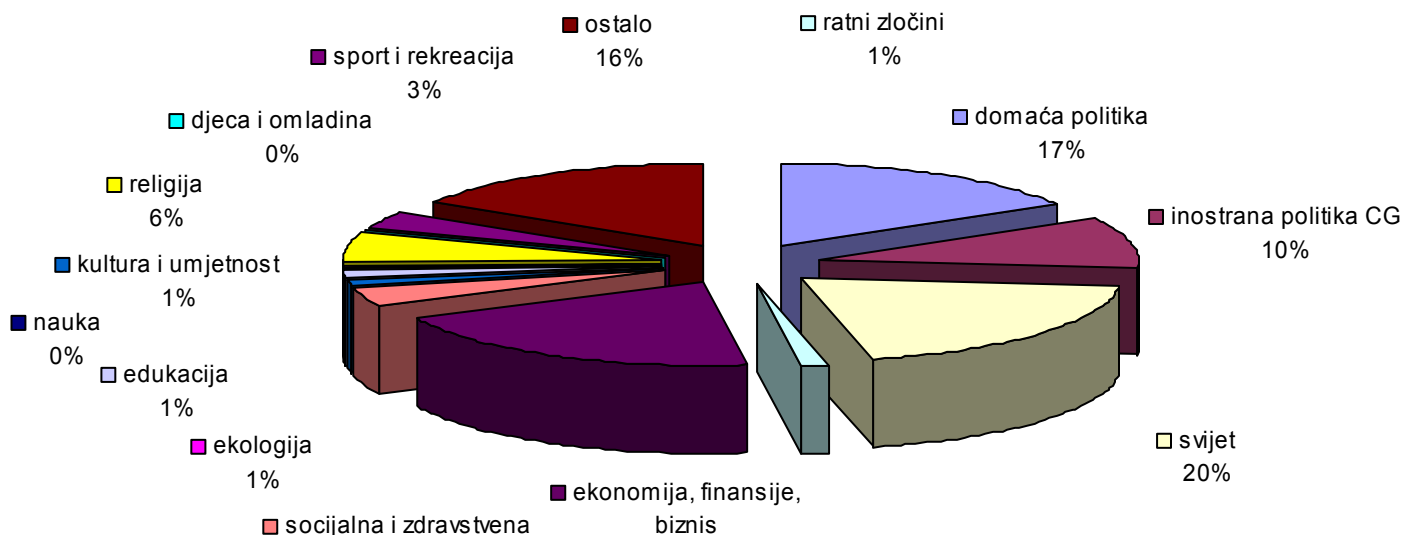
PROGRAMSKA STRUKTURA

U ovom dijelu predstavljamo statističku strukturu obje emisije po 14 kategorija. Statističku komparaciju dvije emisije predstavljamo u broju priloga (na ovoj strani) i u broju trajanja u sekundama (sljedeća strana).

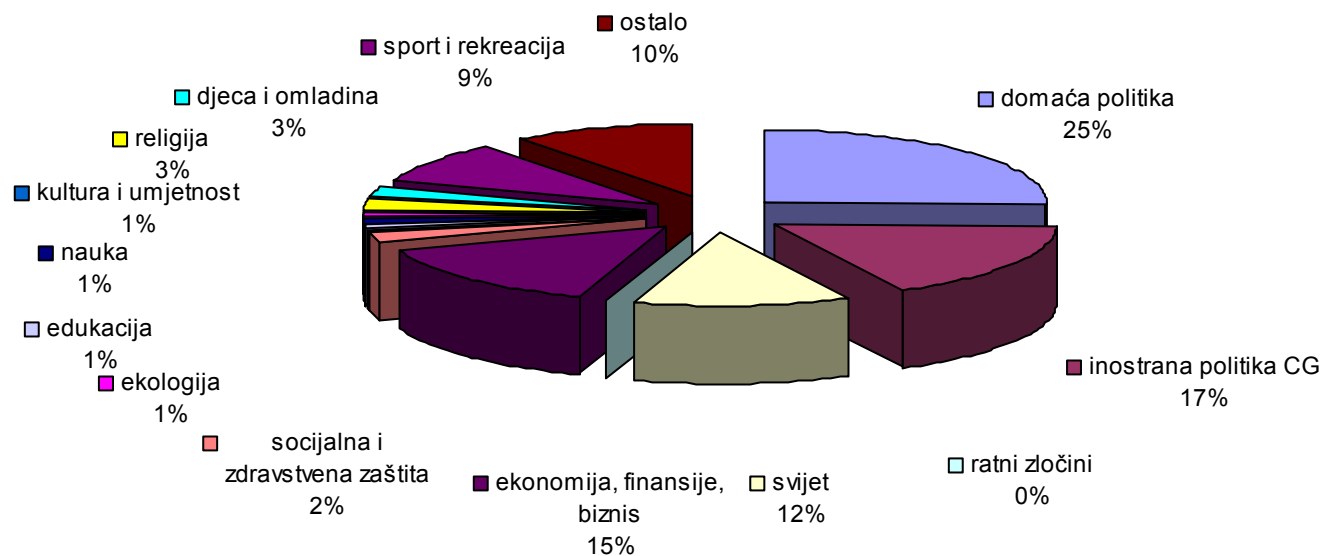
Dnevnik 2 - Programska struktura - broj priloga



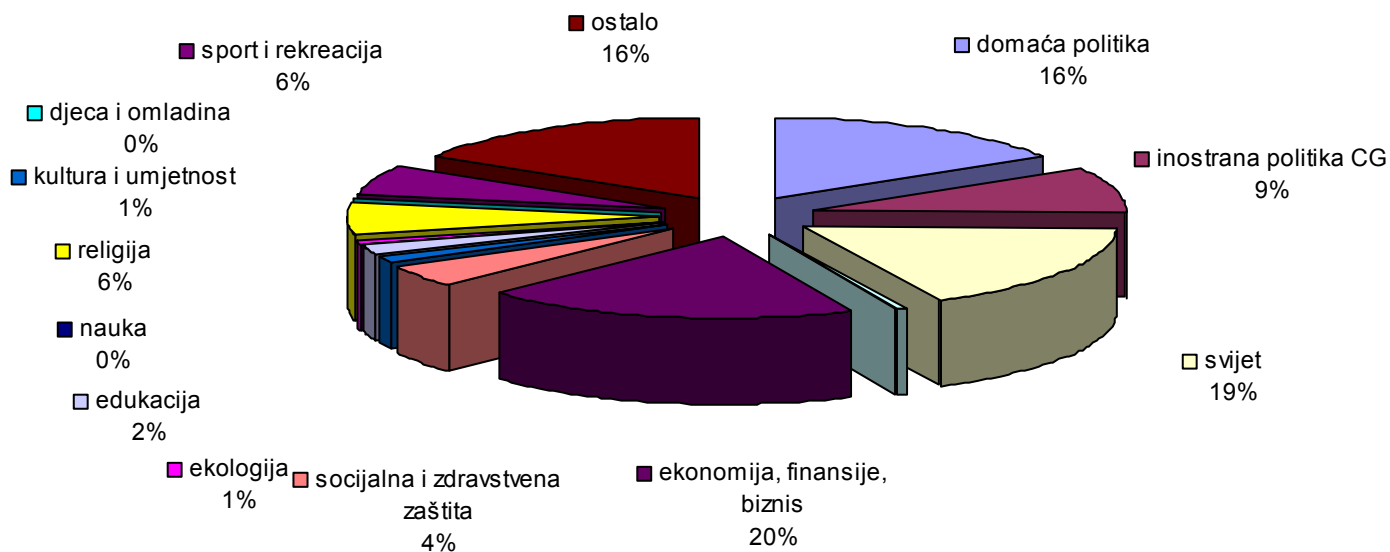
INpuls - Programska struktura - broj priloga



Dnevnik 2 - Programska struktura - trajanje tematike



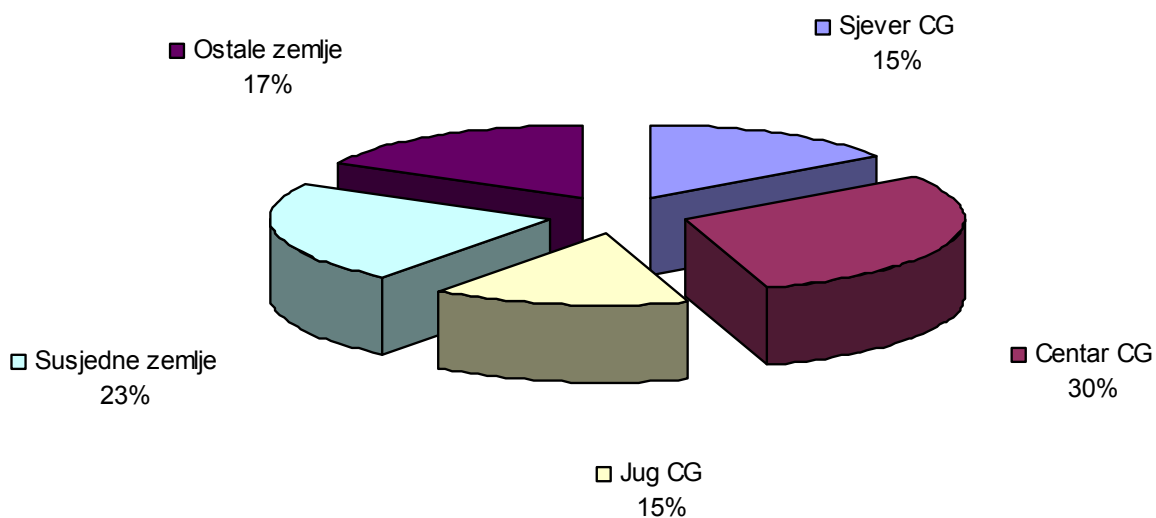
Impuls - Programska Struktura - trajanje tematike



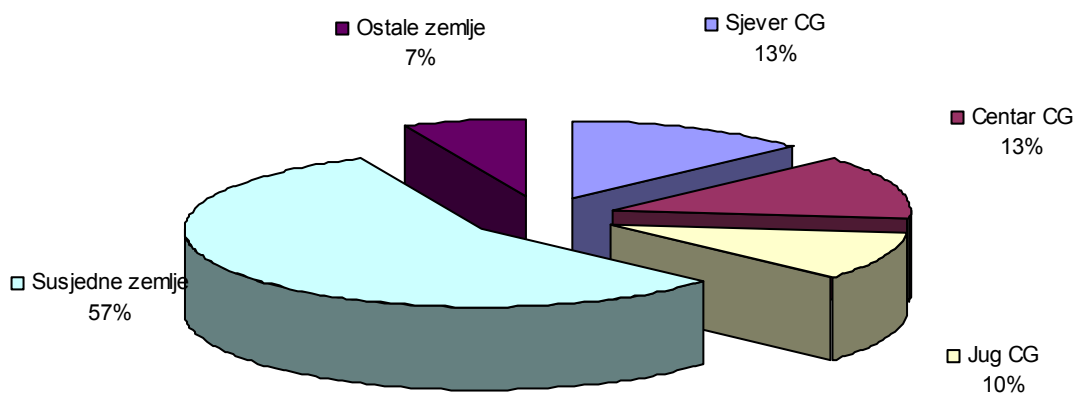
IZVJEŠTAVANJE PO TERITORIJALNIM CJELINAMA

U ovom dijelu predstavljamo strukturu izvještavanja dvije emisije po regionu, odnosno strukturu informacija po teritorijalnim cjelinama na koje se odnose.

**Dnevnik 2 - Izvještavanje po teritorijalnim cjelinama
(bez priloga koji su nedefinisani)**



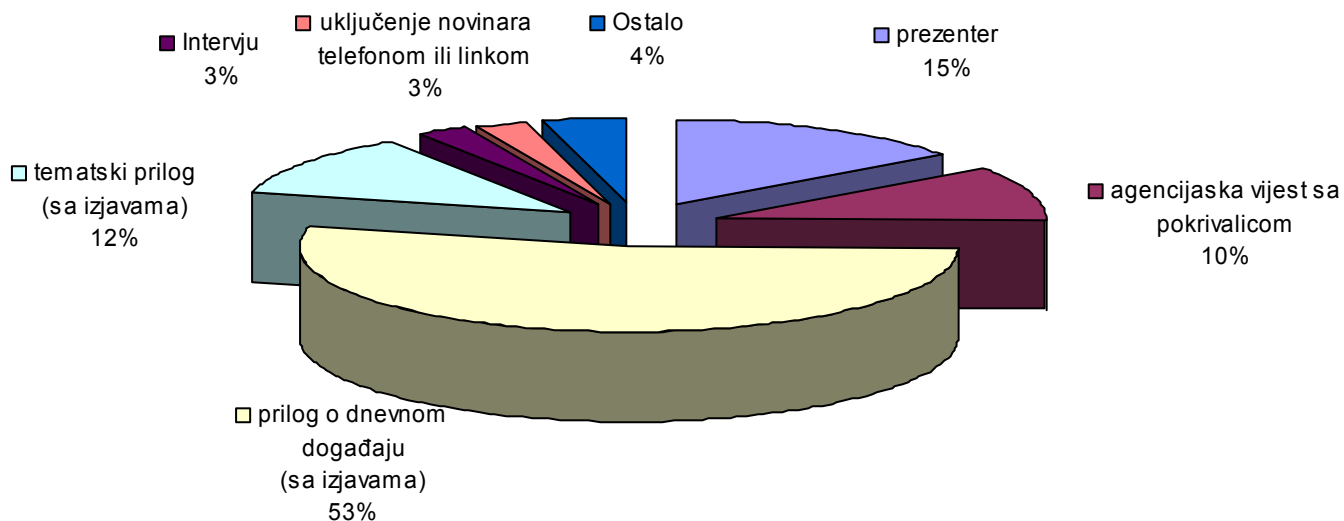
**INpuls - Izvještavanje po teritorijalnim cjelinama
(bez nedefinisanih priloga)**



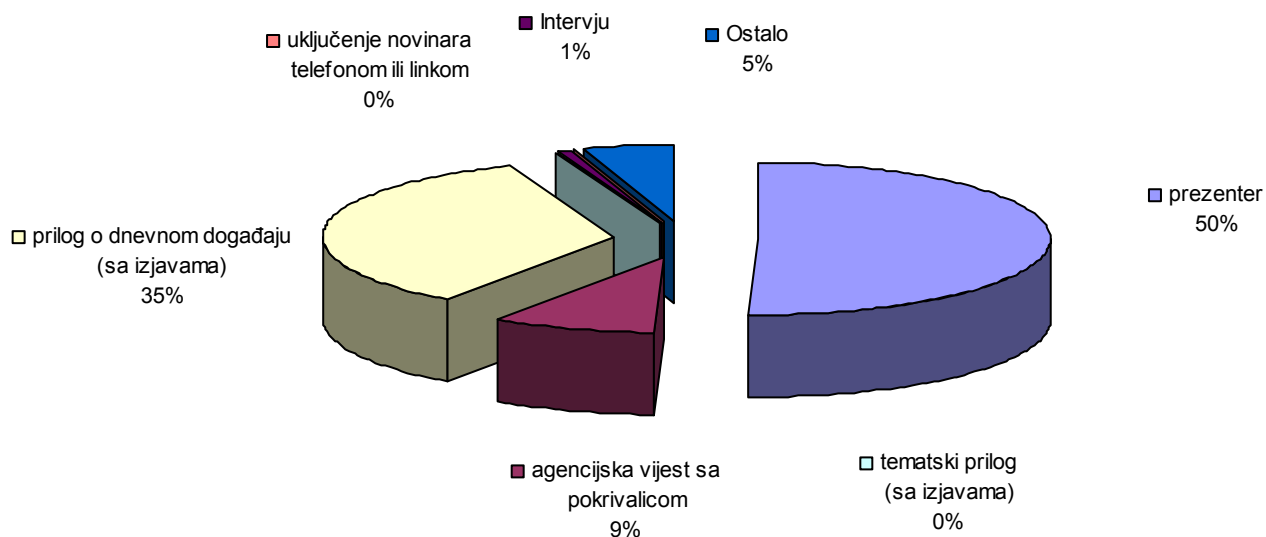
PROGRAMSKA STRUKTURA PO FORMI IZVJEŠTAVANJA

U ovom dijelu predstavljena je statistička struktura izvještaja u obje emisije po kategoriji obrade i prezentacije informacije.

Dnevnik 2 - Programska struktura po formi izvještaja



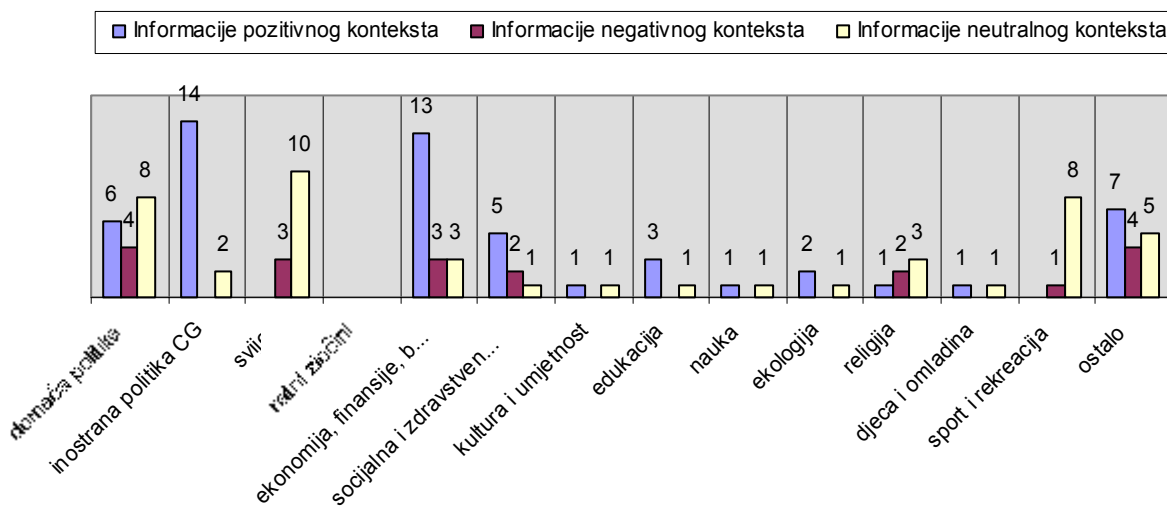
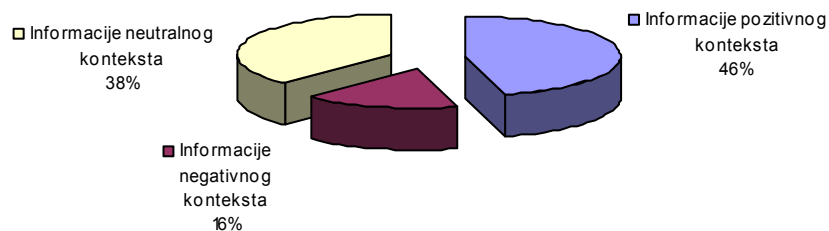
INpuls - Programska Struktura po formi izvještaja



PROGRAMSKA STRUKTURA PO KONTEKSTU INFORMACIJA

U ovom dijelu predstavljena je statistička struktura obje emisije po opštem kontekstu samih informacija, odnosno po tome da li su generalno pozitivne, neutralne ili negativne. Novinarski pristup je bio neutralan, budući da AMN tokom posmatranog perioda nije uočila otvorenu pristrasnost bilo kog novinara ili prezentera.

Dnevnik 2 - Programska struktura po kontekstu informacija



INpuls - Programska struktura po kontekstu informacija

